

Hadar Cars: Allmänpolitisk debatt 1991

Talare

Hadar Cars
Riksdagsledamot

Datum

17 oktober 1991

Plats

Riksdagen, Stockholm

Omständigheter

Under 90-talets första hälft börjar Sovjetunionen sakta men säkert nedmonteras. Länder i Baltikum får sin självständighet och dagen innan denna allmänpolitiska debatt håller Armenien för första gången ett val efter sin självständighet. I denna allmänpolitiska debatt diskuteras Sovjetunionens upplösande, men även vilken biståndspolitik som Sverige ska föra framöver för bland annat de länder som får sin självständighet. Även den Europeiska Gemenskapen (EG, numera EU) diskuteras och ett svenskt inträde debatteras.

Samtliga partier bifaller i bistandsfrågan att en ökning har varit eller är på sin plats, Ny Demokrati motsätter sig ökat bistånd från Sverige.

1 Fru talman! Jag vill först ta tillfället i akt att välkomna Margaretha af Ugglas i hennes nya viktiga funktion som utrikesminister. Fru talman! Det är verkligen mycket tillfredsställande att den nya regeringen sätter Europafrågan överst på den utrikespolitiska agendan.

5

Frihetens friska vindar har blåst över Europa - blåst bort de många murknande socialistiska diktaturerna. Under senare år har vi många gånger hissnat inför snabbheten i skeendet. Den innerliga glädje vi alla känner över de baltiska staternas självständighet är större än vad ord kan uttrycka.

10

Så visst har Europa förändrats, mer genomgripande och i mer positiv riktning än kanske någonsin förut.

15

Men i sak har Europa alltid - både under perioder av avspänning och när konfliktmolnen hopats - varit utrikespolitiskt viktigast för oss i Sverige.

20

En strategisk förändring är därför också förändringen i Sveriges syn på Europa. Äntligen tar vi fullt ut till oss innebörden av att Sverige är en integrerad del av vår egen världsdel.

Äntligen vill vi inte längre betrakta Sverige som ett slags utomstående konsult som, litet vid sidan av, följer det som händer i vår världsdel. Det är ett Sverige som tar till sin uppgift att medla och komma med goda råd, men som också ständigt framhåller möjligheten att stänga dörren - om krisen kommer.

Äntligen inser vi att Sverige är sammanlänkat med övriga Europa och att Europas misslyckanden och framgångar, dess sorger och glädjeämnen också är våra. Sveriges öde är fast och oåterkalleligt sammanlänkat med Europas.

30

Fru talman! Nu vill alla, nästan alla, visa sin förtjusning inför idén om ett enat Europa och vifta med sina blågula fanor - de med stjärnorna på. Att få uppleva denna genomgripande sinnesförändring i svensk politik är en oförställd glädje.

35 Förändringarna i Europa ställer, också på oss, krav på förmåga till nytänkande. Vilka utgångspunkter för svensk utrikespolitik bevarar sin giltighet, och vilka kan, och bör, vi göra oss av med? Den svenska neutralitetspolitiken har påtvingat oss begränsningar i vår utrikespolitiska handlingsfrihet. Nu är tröjan mindre trång. På vad sätt kan och vill vi utnyttja vår ökade utrikespolitiska
40 handlingsfrihet? Det är en fråga jag vore tacksam att få höra utrikesministerns synpunkter på.

Demokratins segertåg i Europa ger oss tillförsikt inför framtiden. Men vi blundar inte för att det i förändringens spår också växer fram nya, nationellt
45 betingade och - förhoppningsvis - regionalt begränsade konflikthot.

Principen om folkens rätt till självbestämmande har länge varit en hörnsten i den svenska utrikespolitiken. Den principen bör vi fortsätta att följa och tillämpa också för folken i östra Europa. Det är deras sak att välja vilka former
50 de vill tillämpa, både för sitt självbestämmande och för sin samlevnad.

Konflikten i Jugoslavien har uppkommit som följd av kraven på folkens självbestämmande. Här prövas denna liberala princip. Lika mycket som vi från svensk sida välkomnar att folk och nationer integreras och växer samman, lika
55 litet har vi anledning att motsätta oss att folk bryter upp från nationer med vilka de inte känner nationell samhörighet.

Jag vill fråga utrikesministern på vad sätt Sverige stöder, och kan komma att stödja, de ansträngningar den europeiska gemenskapen gör för att uppnå
60 vapenvila i Jugoslavien och finna en fredlig lösning på konflikten.

Fru talman! Om Sveriges och övriga EFTA-länders insatser för demokrati och ekonomisk utveckling i östra Europa skall bli meningsfulla, förutsätter det att vi

65 öppnar våra marknader för de produkter och de tjänster som Östeuropa kan
exportera till oss. Det gäller inte minst jordbruksprodukter, textilier och
tjänsteexport inom transport-, turist- och andra serviceområden. Att undanröja
de hinder vi i de välbeställda delarna av Europa reser mot
denna import, möter motstånd från de på marknaden etablerade intressenterna
70 - såväl de kommersiella som de fackliga. Det är inget konstigt i det. Men det är
verkligt viktigt att regeringarna i väst inte stoppas av detta motstånd, utan vågar
gå vidare och genomföra de handelslättnader som är en förutsättning för att en
lovande utveckling i öst inte skall komma av sig redan i starten.

75 Jag utgår från att den svenska regeringen i dessa sammanhang spelar en
pådrivande roll inom Västeuropa.

Fru talman! Inför de så snart som möjligt förestående förhandlingarna om
svenskt medlemskap i den Europeiska gemenskapen, är det angeläget att vi från
80 svensk sida understryker att det vi vill uppnå inte främst handlar om
kommersiella intressen. Det är medverkan i det politiska samarbetet, i ordets
vidaste mening, som är syftet och målet för vår önskan att bli medlemmar.

Vi vill inom EGs ram samverka med Europas demokratier för att bland annat
85 trygga freden i Europa och verka för fortsatt avspänning och nedrustning. EG
är kanske den starkaste fredsrörelsen i vår tid. Vi vill medverka i undanröjandet
av internationella konflikter, och vi vill skapa ett medborgarnas Europa präglad
av socialt ansvarstagande och generositet mot omvärlden.

90 Vi måste framhålla för den Europeiska gemenskapen att också vi i Sverige har
som långsiktigt mål att som EG-medlem förverkliga drömmen om en europeisk
politisk union, med allt vad det inbegriper.

Jag tycker att jag med detta har gett Gudrun Schyman full klarhet i var
95 Folkpartiet Liberalerna och jag står i denna fråga.

I arbetet på att förverkliga våra mål kommer vi i olika sammanhang att ha olika
partner. Ibland kan det vara Tyskland, i andra sammanhang Frankrike eller
Storbritannien.

100

Dock, fru talman, är det av alldeles särskild betydelse att vi verkar för att ett
samlat Norden inom Europeiska gemenskapen genom inbördes

105 sammanhållning ger genomslag åt den kultur och den samhällssyn som är
Nordens bidrag till en vidsträckt och vittomfamnande europeisk gemenskap.

Källa

<div> Hämtat från riksdagen.se (åtkomstdatum 1/10 2026) </div>

110 **Taggar**

Liberalerna, Politiska tal

Relaterade

Gudrun Schyman: Allmänpolitisk debatt 1991
17 oktober 1991

115 Ian Wachtmeister: Allmänpolitisk debatt 1991
17 oktober 1991

Pierre Schori: Allmänpolitisk debatt 1991
17 oktober 1991

Margaretha af Ugglas: Allmänpolitisk debatt 1991
17 oktober 1991

120 Pär Granstedt: Allmänpolitisk debatt 1991
17 oktober 1991

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/hadar-cars-allmanpolitisk-debatt-1991>

125

130

135

140